

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

10. února 2022 *

„Řízení o předběžné otázce – Platnost – Justiční spolupráce v občanských věcech – Příslušnost rozhodnout o návrhu na rozvod – Článek 18 SFEU – Nařízení (ES) č. 2201/2003 – Článek 3 odst. 1 písm. a) pátá a šestá odrážka – Rozdíl mezi dobou pobytu požadovanou pro účely určení příslušného soudu – Rozdíl mezi rezidentem, který je státním příslušníkem členského státu soudu, u něhož bylo zahájeno řízení, a rezidentem, který není státním příslušníkem tohoto státu – Diskriminace na základě státní příslušnosti – Absence“

Ve věci C-522/20,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Oberster Gerichtshof (Nejvyšší soud, Rakousko) ze dne 29. září 2020, došlým Soudnímu dvoru dne 19. října 2020, v řízení

OE

proti

VY,

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení A. Prechal, předsedkyně druhého senátu vykonávající funkci předsedkyně třetího senátu, J. Passer, F. Biltgen, L. S. Rossi (zpravodajka) a N. Wahl, soudci,

generální advokát: M. Szpunar,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Radu Evropské unie M. Balta a T. Haas, jako zmocněnkyněmi,
- za Evropskou komisi M. Wasmeierem a M. Wilderspinem, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

* Jednací jazyk: němčina.

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká platnosti čl. 3 odst. 1 písm. a) šesté odrážky nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000 (Úř. věst. 2003, L 338, s. 1; Zvl. vyd. 19/06, s. 242) a důsledků, které mohou vyplývat z případné neplatnosti tohoto ustanovení.
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi OE a jeho manželkou VY ve věci návrhu na rozvod jejich manželství podaného k rakouským soudům.

Právní rámec

- 3 Bod 12 odůvodnění nařízení Rady (ES) č. 1347/2000 ze dne 29. května 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti obou manželů k dětem (Úř. věst. 2000, L 160 s. 19; Zvl. vyd. 19/01, s. 209), které bylo ke dni 1. března 2005 zrušeno nařízením č. 2201/2003, uváděl:

„Skutečnosti rozhodné pro určení příslušnosti stanovené v tomto nařízení jsou založeny na pravidle, že musí existovat skutečné pouto mezi dotyčnou osobou a příslušným členským státem. Rozhodnutí zahrnout určité skutečnosti rozhodné pro určení příslušnosti odpovídá tomu, že tato kritéria existují v rámci různých vnitrostátních právních systémů a jsou přijímána ostatními členskými státy.“

- 4 Bod 1 odůvodnění nařízení č. 2201/2003 uvádí:

„Evropské společenství si stanovilo za cíl vytvořit prostor svobody, bezpečnosti a práva, ve kterém je zajištěn volný pohyb osob. Proto přijímá Společenství mimo jiné opatření týkající se soudní spolupráce v občanskoprávních věcech, která jsou nezbytná k řádnému fungování vnitřního trhu.“

- 5 Článek 1 tohoto nařízení, nadepsaný „Oblast působnosti“, v odstavci 1 stanoví:

„Toto nařízení se bez ohledu na druh soudu vztahuje na občanskoprávní věci týkající se

a) rozvodu, rozluky nebo prohlášení manželství za neplatné;

[...]“

- 6 Článek 3 uvedeného nařízení, nadepsaný „Obecná příslušnost“, stanoví:

„1. Ve věcech týkajících se rozvodu, rozluky nebo prohlášení manželství za neplatné jsou příslušné soudy toho členského státu,

a) na jehož území

– mají manželé obvyklé bydliště, nebo

- měli manželé poslední společné obvyklé bydliště, pokud zde jeden z nich ještě bydlí, nebo
- má odpůrce bydliště, nebo
- v případě společného návrhu na zahájení řízení má alespoň jeden z manželů obvyklé bydliště, nebo
- má navrhovatel obvyklé bydliště, v němž bydlel nejméně jeden rok bezprostředně před podáním návrhu na zahájení řízení, nebo
- má navrhovatel obvyklé bydliště, v němž bydlel nejméně šest měsíců bezprostředně před podáním návrhu na zahájení řízení, a zároveň je buď státním příslušníkem tohoto členského státu, nebo, v případě Spojeného království a Irska, zde má ‚domicil‘;

b) jehož státními příslušníky jsou oba manželé nebo, v případě Spojeného království a Irska, se jedná o zemi ‚domicilu‘ obou manželů.

2. Pro účely tohoto nařízení se pojem ‚domicil‘ vykládá podle právních řádů Spojeného království a Irska.“

7 Článek 6 téhož nařízení, nazvaný „Výlučná povaha příslušnosti podle článků 3, 4 a 5“, stanoví:

„Manžel, který

- a) má obvyklé bydliště na území některého členského státu nebo
- b) je státním příslušníkem některého členského státu nebo, v případě Spojeného království a Irska, má v některém z těchto států ‚domicil‘,

může být v jiném členském státě žalován pouze podle článků 3, 4 a 5.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 8 Dne 9. listopadu 2011 uzavřeli OE, italský státní příslušník, a VY, německá státní příslušnice, manželství v Dublinu (Irsko).
- 9 Podle údajů poskytnutých předkládajícím soudem opustil OE společné obvyklé bydliště manželského páru nacházející se v Irsku v květnu 2018 a od srpna 2019 žije v Rakousku.
- 10 Dne 28. února 2020, tedy po více než šesti měsících pobytu v Rakousku, podal OE u Bezirksgericht Döbling (obvodní soud pro Döbling, Rakousko) návrh na rozvod manželství s VY.
- 11 OE tvrdí, že státní příslušník jiného členského státu než státu, v němž má sídlo soud, je oprávněn dožadovat se s poukazem na respektování zásady zákazu diskriminace na základě státní příslušnosti v případě, že bezprostředně před podáním návrhu na rozvod pobýval na území posledně uvedeného státu pouze šest měsíců, toho, aby byla založena příslušnost soudů posledně uvedeného státu na základě čl. 3 odst. 1 písm. a) šesté odrážky nařízení č. 2201/2003, což podle něj znamená, že se nepoužije pátá odrážka tohoto ustanovení, která vyžaduje, aby doba pobytu bezprostředně před podáním tohoto návrhu byla alespoň jeden rok.

- 12 Rozhodnutím ze dne 20. dubna 2020 Bezirksgericht Döbling (obvodní soud pro Döbling) návrh OE odmítl s tím, že není příslušný o něm rozhodnout. Podle tohoto soudu má úprava v čl. 3 odst. 1 písm. a) páté a šesté odrážce nařízení č. 2201/2003, která se liší v závislosti na státní příslušnosti, zabránit tomu, aby se navrhovatel taktickým manévrem domohl uznání příslušnosti soudů daného členského státu.
- 13 Landesgericht für Zivilrechtssachen Wien (zemský soud ve Vídni rozhodující v občanských věcech, Rakousko), ke kterému bylo podáno odvolání, usnesením ze dne 29. června 2020 potvrdil rozhodnutí Bezirksgericht Döbling (obvodní soud pro v Döbling).
- 14 OE podal proti tomuto usnesení opravný prostředek „Revision“ k předkládajícímu soudu, Oberster Gerichtshof (Nejvyšší soud, Rakousko).
- 15 Předkládající soud uvádí, že rozdíl v úpravě doby skutečného pobytu dotčené osoby, který činí pátá a šestá odrážka čl. 3 odst. 1 písm. a) nařízení č. 2201/2003, je založen výlučně na kritériu státní příslušnosti. Předkládající soud připomíná, že existují osoby, které se narodily a vyrostly v členském státě, aniž mají jeho státní příslušnost, a podle jeho názoru z tohoto kritéria nevyplývá dostatečně relevantní rozdíl, pokud jde o integraci dotčené osoby a její blízký vztah k dotčenému členskému státu. Má tudíž pochybnosti o slučitelnosti rozdílného zacházení vyplývajícího z těchto ustanovení nařízení č. 2201/2003 se zásadou zákazu diskriminace na základě státní příslušnosti zakotvenou v článku 18 SFEU.
- 16 Pro případ, že by toto rozdílné zacházení bylo v rozporu se zásadou zákazu diskriminace, se navíc předkládající soud táže na právní důsledky, které je z toho třeba vyvodit v takové věci, jako je věc v původním řízení.
- 17 Za těchto okolností se Oberster Gerichtshof (Nejvyšší soud) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Porušuje čl. 3 [odst. 1] písm. a) šestá odrážka nařízení č. [2201/2003] zákaz diskriminace stanovený v článku 18 SFEU, když v závislosti na státní příslušnosti navrhovatele stanoví oproti článku 3 [odst. 1] písm. a) páté odrážce tohoto nařízení kratší dobu pobytu navrhovatele jako podmínku pro založení příslušnosti soudů státu bydliště?

2) V případě kladné odpovědi na první otázku:

Vede takové porušení zákazu diskriminace k tomu, že podle základního pravidla stanoveného v čl. 3 [odst. 1] písm. a) páté odrážce nařízení č. [2201/2003] je pro všechny navrhovatele nezávisle na jejich státní příslušnosti vyžadován pobyt v délce 12 měsíců pro účely založení příslušnosti soudů místa bydliště, nebo je pro všechny navrhovatele nutno vycházet z podmínky pobytu v délce šesti měsíců?“

K předběžným otázkám

K první otázce

- 18 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda zásada zákazu diskriminace na základě státní příslušnosti zakotvená v článku 18 SFEU brání tomu, aby bylo založení příslušnosti soudu členského státu bydliště ve smyslu čl. 3 odst. 1 písm. a) šesté odrážky nařízení č. 2201/2003 podmíněno minimální dobou pobytu navrhovatele bezprostředně před podáním návrhu, která je o šest měsíců kratší než doba stanovená v čl. 3 odst. 1 písm. a) páté odrážce tohoto nařízení.
- 19 Podle ustálené judikatury zákaz diskriminace nebo zásada rovného zacházení vyžaduje, aby se srovnatelnými situacemi nebylo zacházeno odlišně a s odlišnými situacemi stejně, není-li takové zacházení objektivně odůvodněné (viz zejména rozsudky ze dne 17. prosince 2020, Centraal Israëlitisch Consistorie van België a další, C-336/19, EU:C:2020:1031, bod 85, jakož i ze dne 25. března 2021, Alvarez y Bejarano a další v. Komise, C-517/19 P a C-518/19 P, EU:C:2021:240, body 52 a 64).
- 20 Srovnatelnost odlišných situací se posuzuje s ohledem na veškeré skutečnosti, které je charakterizují. Takové skutečnosti musí být zejména určeny a posuzovány ve světle předmětu a cíle aktu Unie, který zakládá dotčené odlišení. Rovněž je třeba zohlednit zásady a cíle oblasti, do níž dotčený akt spadá (viz zejména rozsudky ze dne 6. června 2019, P. M. a další, C-264/18, EU:C:2019:472, bod 29 a citovaná judikatura, jakož i ze dne 19. prosince 2019, HK v. Komise, C-460/18 P, EU:C:2019:1119, bod 67).
- 21 Soudní dvůr dále rovněž rozhodl, pokud jde o soudní přezkum dodržování zásady rovného zacházení unijním normotvůrcem, že unijní normotvůrce má v rámci výkonu pravomocí, které jsou mu svěřeny, široký prostor pro uvážení, pokud zasahuje do oblasti zahrnující volby politické, ekonomické a sociální povahy a má-li provést komplexní posouzení a hodnocení. Pouze zjevná nepřiměřenost opatření přijatého v této oblasti ve vztahu k cíli, který příslušný orgán zamýšlí sledovat, tak může ovlivnit legalitu takového opatření (viz zejména rozsudek ze dne 6. června 2019, P. M. a další, C-264/18, EU:C:2019:472, bod 26).
- 22 Podle této judikatury je však unijní normotvůrce i v případě existence takové pravomoci povinen založit svůj výběr na objektivních a vhodných kritériích v poměru k cíli sledovanému dotčenou právní úpravou (rozsudek ze dne 6. června 2019, P. M. a další, C-264/18, EU:C:2019:472, bod 27).
- 23 Právě s ohledem na zásady, které byly připomenuty, je třeba ověřit, zda vzhledem k cíli sledovanému pravidly pro určení příslušnosti stanovenými v čl. 3 odst. 1 písm. a) nařízení č. 2201/2003 se takový navrhovatel, jako je OE, který má obvyklé bydliště na území jiného členského státu, než je stát jeho státní příslušnosti, a který podá návrh na zrušení manželského svazku před soudy tohoto členského státu, nachází v situaci, která je nesrovnatelná se situací navrhovatele, který je státním příslušníkem uvedeného členského státu, takže požadavek na to, aby první z nich měl na území téhož členského státu bydliště po delší dobu před tím, než může návrh podat, není v rozporu se zásadou zákazu diskriminace.
- 24 Jak vyplývá z bodu 1 jeho odůvodnění, nařízení č. 2201/2003 přispívá k vytvoření prostoru svobody, bezpečnosti a práva, ve kterém je zajištěn volný pohyb osob. Nařízení stanoví za tímto účelem v kapitolách II a III pravidla upravující příslušnost, jakož i uznání a výkon rozhodnutí ve

věcech zrušení manželských svazků, která mají zabezpečit právní jistotu [rozsudek ze dne 25. listopadu 2021, (Obvyklé bydliště manžela – Rozvod), C-289/20, EU:C:2021:955, bod 31 a citovaná judikatura].

- 25 V tomto kontextu článek 3 uvedeného nařízení, který je součástí kapitoly II tohoto nařízení, stanoví obecná kritéria příslušnosti ve věcech rozvodu, rozluky a prohlášení manželství za neplatné. Tato objektivní, alternativní a vylučná kritéria odpovídají potřebě právní úpravy přizpůsobené specifickým požadavkům sporů ve věcech zrušení manželského svazku [rozsudek ze dne 25. listopadu 2021, IB (Obvyklé bydliště manžela – Rozvod), C-289/20, EU:C:2021:955, bod 32 a citovaná judikatura].
- 26 I když v tomto ohledu čl. 3 odst. 1 písm. a) první až čtvrtá odrážka nařízení č. 2201/2003 výslovně odkazují na kritéria obvyklého bydliště manželů a obvyklého bydliště odpůrce, čl. 3 odst. 1 písm. a) pátá odrážka, jakož i čl. 3 odst. 1 písm. a) šestá odrážka tohoto nařízení umožňují uplatnění pravidla pro určení příslušnosti *forum actoris* [rozsudek ze dne 25. listopadu 2021, IB (Obvyklé bydliště manžela – Rozvod), C-289/20, EU:C:2021:955, bod 33 a citovaná judikatura].
- 27 Posledně uvedená ustanovení totiž za určitých podmínek přiznávají příslušnost k rozhodování o zrušení manželského svazku soudům členského státu, na jehož území má obvyklé bydliště navrhovatel.
- 28 Článek 3 odst. 1 písm. a) pátá odrážka uvedeného nařízení tak zakotvuje takovou příslušnost, pokud v něm navrhovatel bydlel alespoň jeden rok bezprostředně před podáním tohoto návrhu, zatímco čl. 3 odst. 1 písm. a) šestá odrážka téhož nařízení omezuje dobu pobytu navrhovatele na šest měsíců bezprostředně před podáním návrhu v případě, že je posledně uvedený státním příslušníkem dotyčného členského státu (rozsudek ze dne 13. října 2016, Mikołajczyk, C-294/15, EU:C:2016:772, bod 42).
- 29 Z judikatury Soudního dvora vyplývá, že pravidla pro určení příslušnosti stanovená v článku 3 nařízení č. 2201/2003 – včetně těch, která jsou uvedena v odst. 1 písm. a) páté a šesté odrážce tohoto článku – mají zajistit rovnováhu mezi mobilitou osob uvnitř Evropské unie, a to zejména prostřednictvím ochrany práv manžela či manželky, který v důsledku manželské krize opustil členský stát společného bydliště, a právní jistotou konkrétně na straně druhého manžela, neboť zaručují, že navrhovatel musí mít ke státu, jehož soudy jsou příslušné rozhodovat o zrušení manželského svazku, skutečné pouto [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 13. října 2016, Mikołajczyk, C-294/15, EU:C:2016:772, body 33, 49 a 50, jakož i ze dne 25. listopadu 2021, IB (Obvyklé bydliště manžela – Rozvod), C-289/20, EU:C:2021:955, body 35, 44 a 56].
- 30 Z hlediska cíle zajistit skutečný vztah k členskému státu, jehož soudy jsou takto příslušné, se přitom navrhovatel, který je státním příslušníkem tohoto členského státu, a v důsledku manželské krize opustí společné obvyklé bydliště páru a rozhodne se vrátit do země svého původu, nenachází v zásadě ve srovnatelné situaci jako navrhovatel, který nemá státní příslušnost uvedeného členského státu a v důsledku takové krize se rozhodne do něj přestěhovat.
- 31 V první situaci totiž státní příslušnost manžela sice nestačí pro účely určení, zda jsou splněna kritéria čl. 3 odst. 1 písm. a) šesté odrážky nařízení č. 2201/2003, avšak vztah tohoto manžela k dotčenému členskému státu lze posoudit již na základě toho, že je státním příslušníkem tohoto členského státu a má k němu nutně vztah institucionální a právní, jakož i obecně kulturní,

jazykový, sociální, rodinný či majetkový. Takový vztah proto již může pomoci při určování skutečného pouta, které musí navrhovatele pojit s členským státem, jehož soudy jsou příslušné k těmto rozhodnutím.

- 32 Takový výklad je podpořen závěry obsaženými v bodě 32 vysvětlující zprávy, kterou vypracovala A. Borrás, týkající se úmluvy o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských, zvané „Bruselská úmluva II“ (Úř. věst. 1998, C 221, s. 1), z níž vycházelo znění nařízení č. 2201/2003. Podle těchto závěrů totiž kritérium státní příslušnosti, které je nyní obsaženo v čl. 3 odst. 1 písm. a) šesté odrážce nařízení č. 2201/2003, „již zaručuje, že existuje vazba na dotčený členský stát“.
- 33 To obecně neplatí pro případ manžela, který se v důsledku manželské krize rozhodne přestěhovat do členského státu, jehož není státním příslušníkem. Tento manžel totiž před uzavřením sňatku často nemá k tomuto členskému státu obdobný vztah jako státní příslušník uvedeného členského státu. Intenzita vztahu mezi navrhovatelem a členským státem, jehož soudy jsou příslušné rozhodovat o zrušení dotyčného manželského svazku, může být proto důvodně určena za pomoci jiných faktorů, jako je v projednávané věci požadavek na dostatečně dlouhý pobyt navrhovatele na území tohoto členského státu v délce nejméně jednoho roku bezprostředně před podáním návrhu.
- 34 Rozdíl v minimální délce skutečného pobytu navrhovatele na území členského státu, jehož soudy jsou příslušné k takovým rozhodnutím, bezprostředně před podáním návrhu v závislosti na tom, zda navrhovatel je, či není státním příslušníkem tohoto členského státu, dále vychází z objektivní skutečnosti, kterou manžel či manželka navrhovatele nutně znají, tj. z jeho státní příslušnosti.
- 35 Pokud manžel nebo manželka opustí z důvodu manželské krize obvyklé bydliště páru, vrátí se na území členského státu, jehož je státním příslušníkem, a učiní z něj nové místo obvyklého bydliště, druhá osoba z tohoto páru může očekávat, že návrh na zrušení manželského svazku bude případně podán k soudům tohoto členského státu.
- 36 Vzhledem k tomu, že respektování právní jistoty druhé osoby z tohoto páru je přinejmenším zčásti zaručeno institucionálním a právním vztahem, který představuje příslušnost jeho manžela nebo manželky k členskému státu, jehož soudy jsou příslušné rozhodovat o zrušení dotyčného manželského svazku, není zjevně nepřiměřené, že unijní normotvůrce tento vztah zohlednil při určování, jak dlouho musí navrhovatel na území tohoto členského státu, jehož je státním příslušníkem, pobývat, jelikož takový vztah odlišuje situaci tohoto navrhovatele od situace navrhovatele, který státním příslušníkem dotčeného členského státu není.
- 37 Rozdílný přístup, který unijní normotvůrce stanoví v čl. 3 odst. 1 písm. a) páté a šesté odrážce nařízení č. 2201/2003, zajisté vychází z domněnky, že státní příslušník bude mít v zásadě užší vztah k zemi svého původu než osoba, která státním příslušníkem dotčeného státu není.
- 38 Nicméně s ohledem na cíl zajistit, aby mezi navrhovatelem a členským státem, jehož soudy jsou příslušné rozhodnout o zrušení dotyčného manželského svazku, existovalo skutečné pouto, nelze zpochybnit objektivitu kritéria založeného na státní příslušnosti navrhovatele a stanoveného v čl. 3 odst. 1 písm. a) šesté odrážce nařízení č. 2201/2003, a nezpochybnit tím zároveň prostor unijního normotvůrce pro uvážení, který jej vedl při přijímání tohoto kritéria.

- 39 Soudní dvůr kromě toho rovněž připustil, pokud jde o kritérium založené na státní příslušnosti dotčené osoby, že i když v krajních situacích vede přijetí obecné a abstraktní právní úpravy k jednotlivým obtížím, nelze unijnímu normotvůrci vytýkat, že provedl kategorizaci, pokud není svojí podstatou diskriminační z hlediska cíle, který sleduje (obdobně viz rozsudky ze dne 16. října 1980, *Hochstrass v. Soudní dvůr*, 147/79, EU:C:1980:238, bod 14, a ze dne 15. dubna 2010, *Gualtieri v. Komise*, C-485/08 P, EU:C:2010:188, bod 81).
- 40 V projednávaném případě nelze unijnímu normotvůrci vytýkat, že v otázce použití pravidla o příslušnosti *forum actoris* vycházel částečně z kritéria státní příslušnosti navrhovatele, které má usnadnit určení skutečného vztahu k členskému státu, jehož soudy jsou příslušné rozhodovat o zrušení dotyčného manželského svazku, a přípustnost návrhu na rozvod manželství navrhovatele, který je státním příslušníkem tohoto členského státu, podmínil splněním kratší doby předchozího pobytu než v případě navrhovatele, jenž státním příslušníkem uvedeného členského státu není.
- 41 Z toho vyplývá, že s ohledem na cíl zajistit, že mezi navrhovatelem a členským státem, jehož soudy jsou příslušné rozhodovat o zrušení dotyčného manželského svazku, existuje skutečné pouto, není diferenciací na základě kritéria státní příslušnosti navrhovatele, kterou unijní normotvůrce stanovil v čl. 3 odst. 1 písm. a) páté a šesté odrážce nařízení č. 2201/2003, rozdílným zacházením na základě státní příslušnosti, které zakazuje článek 18 SFEU.
- 42 S ohledem na výše uvedené je třeba na první otázku odpovědět tak, že zásada zákazu diskriminace na základě státní příslušnosti zakotvená v článku 18 SFEU musí být vykládána v tom smyslu, že nebrání tomu, aby podmínkou pro založení příslušnosti soudů členského státu, na jehož území se nachází obvyklé bydliště navrhovatele, ve smyslu čl. 3 odst. 1 písm. a) šesté odrážky nařízení č. 2201/2003, bylo to, že zde navrhovatel musí bezprostředně před podáním návrhu pobývat po určitou minimální dobu, která je o šest měsíců kratší než doba stanovená v čl. 3 odst. 1 písm. a) páté odrážce tohoto nařízení, a to z důvodu, že dotčená osoba je státním příslušníkem tohoto členského státu.

K druhé otázce

- 43 Vzhledem k odpovědi na první otázku není namístě se zabývat druhou otázkou.

K nákladům řízení

- 44 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

Zásada zákazu diskriminace na základě státní příslušnosti zakotvená v článku 18 SFEU musí být vykládána v tom smyslu, že nebrání tomu, aby podmínkou pro založení příslušnosti soudů členského státu, na jehož území se nachází obvyklé bydliště navrhovatele, ve smyslu čl. 3 odst. 1 písm. a) šesté odrážky nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000, bylo to, že zde

navrhovatel musí bezprostředně před podáním návrhu pobývat po určitou minimální dobu, která je o šest měsíců kratší než doba stanovená v čl. 3 odst. 1 písm. a) páté odrážce tohoto nařízení, a to z důvodu, že dotčená osoba je státním příslušníkem tohoto členského státu.

Podpisy.